سیاست و مجلس

مواجهه فکری در زندان اوین ۴

اولویت خون بر خاک در تعیین تابعیت ایران ۵

سیاست بین‌الملل

در میانه سیاست و مقاومت ۶

تیغه دولبه‌ای به‌نام پلیس عراق ... ۷

سیاست بین‌الملل

دولت هلند سقوط کرد ۸

سقف مطالبات مدنی تونس ۹

افکار

تصوری ناقص از تاریخ ۱۰

گروه ۸: ایران تا ۱۴ تیر پاسخ دهد

احسان ابطحی

وزرای خارجه هشت کشور صنعتی جهان، روز پنجشنبه در شهر مسکو با محوریت ایران تشکیل جلسه دادند. وزرای خارجه هشت کشور صنعتی جهان، موسوم به گروه هشت از ایران خواستند تا به مجموعه پیشنهادهای اروپا تا هفته آینده پاسخی شفاف و قاطع دهند. خاویر سولانا مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا روز شانزدهم خردادماه گذشته مجموعه‌ای از تشویق‌ها و تهدیدها را با خود به تهران آورد تا ایران را به تعلیق غنی‌سازی اورانیوم در برابر مشوق‌های اقتصادی، سیاسی و امنیتی ترغیب کند. مقامات جمهوری اسلامی پس از دریافت این پیشنهادها اعلام کردند که به دقت آن را بررسی کرده و به آن پاسخ خواهند داد. در همین راستا محمود احمدی‌نژاد و سایر مقامات تهران این پیشنهادها را گامی به جلو ارزیابی کرده و از آن استقبال کردند تا پس از مدت‌ها فضای مثبتی در روابط تهران و غرب ایجاد شود. اما چالش جدید پس از آن ایجاد شد که احمدی‌نژاد در پانزدهمین سفر استانی خود، در همدان اعلام کرد که ایران تا پایان مردادماه به بسته پیشنهادی اروپا پاسخ نخواهد داد. این اظهارنظر احمدی‌نژاد بلافاصله با واکنش جورج بوش رئیس جمهوری ایالات متحده مواجه شد که آن زمان در وین پایتخت اتریش به‌سر می‌برد. بوش زمان پاسخگویی ایران را بسیار دیرهنگام ارزیابی کرد. با این حال وزرای خارجه گروه هشت ضمن ابراز ناامیدی از اینکه ایران هنوز به پیشنهادهای اروپا پاسخ نداده است، از ایران خواستند تا روز چهارشنبه چهاردهم تیرماه به پیشنهادها پاسخ دهد. بنابر گزارش‌های تائید نشده، قرار است در این روز علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی با خاویر سولانا مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا دیدار کند. دیداری که بنابر اعلام برخی خبرگزاری‌ها ممکن است در بروکسل پایتخت اتحادیه اروپایی انجام شود. با این حال وزرای خارجه گروه هشت اعلام نکردند که اگر ایران تا ۱۴ تیرماه به مجموعه پیشنهادی غرب پاسخ ندهد چه اتفاقی خواهد افتاد. آنها همچنین اعلام نکردند که اگر پاسخ ایران به پیشنهادهای اروپا منفی باشد چه تبعاتی برای تهران خواهد داشت. این درحالی است که اخیراً بسیاری از مقامات بلندپایه دیپلماتیک از جمله ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه و همچنین خاویر سولانا مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپایی اعلام کرده‌اند که با تعیین ضرب‌الاجل برای پاسخگویی ایران به بسته پیشنهادی مخالف هستند. در همین حال منوچهر متکی که به نیویورک سفر کرده بود، زمان تعیین شده از سوی گروه هشت برای پاسخگویی به اروپا را رد کرد. وزیر امور خارجه بار دیگر تاکید کرد که تاریخ اعلام پاسخ ایران به پیشنهاد اروپایی‌ها در ماه اوت [اواخر مردادماه] خواهد بود. این درحالی است که هفته‌نامه اشترن چاپ آلمان، در آخرین شماره خود گفت‌وگویی را با متکی به چاپ رسانده است که وی در آن گفته است امکان دارد تهران پاسخ خود به پیشنهاد اروپایی‌ها را تا پیش از آغاز نشست سران گروه هشت [۲۴ تا ۲۶ تیرماه] در شهر تاریخی سن‌پترزبورگ اعلام کند. با این حال اما یک دیپلمات ایرانی به خبرگزاری رویترز گفت: «در مجموعه پیشنهادی اروپا ابهاماتی وجود دارد که باید مورد بحث و مذاکره قرار بگیرد و بعید به‌نظر می‌رسد که ایران تا ۱۴ تیرماه به پیشنهادهای اروپا پاسخ دهد.» جزئیات مجموعه مشوق‌های غرب هنوز به‌طور رسمی فاش نشده است، اما براساس اظهارات برخی مقام‌های ایرانی و اروپایی و اطلاعاتی که سایت خبری «ای‌بی‌سی نیوز» منتشر کرده است مسائلی همچون سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز، فروش هواپیماهای مسافربری ایرباس و قطعات هواپیماهای بوئینگ، ایجاد رآکتورهای آب سبک و تامین سوخت آن و در اختیار گذاشتن آخرین فناوری اتمی صلح‌آمیز به‌ویژه در بخش کشاورزی، حمایت از عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی (WTO) و احتمالاً برخی از تضمین‌های امنیتی در مجموعه پیشنهادی اروپا وجود دارد. از سوی دیگر یک مقام ارشد وزارت خارجه ایالات متحده که همراه کاندولیزا رایس وزیر خارجه آمریکا به مسکو سفر کرده است به خبرنگاران گفت که نمایندگان پنج کشور عضو دائم شورای امنیت که از حق وتو برخوردارند [آمریکا، روسیه، فرانسه، انگلیس و چین] به علاوه آلمان روز ۱۲ ژوئیه [چهارشنبه ۲۱ تیرماه] پیش از نشست سران گروه هشت در سن‌پترزبورگ در روسیه که از ۲۴ تیرماه آغاز می‌شود، موضوع پاسخ تهران را مورد بررسی قرار خواهند داد. این مقام ارشد در همین زمینه گفت که این زمان به آنها [مقامات ایران] اجازه خواهد داد تا پاسخ ابتدایی خود را اعلام کنند. با این همه و با وجود اینکه گروه هشت تلاش کردند تا اتحاد خود را در نشست وزرای خارجه در مسکو نمایش دهند و حتی توانستند حمایت چین را برای درخواست از ایران برای پاسخگویی زودهنگام به مجموعه پیشنهادی اروپا اعلام کنند، اما اکثر کارشناسان و تحلیلگران سیاسی بر این باورند که پاسخ احتمالی منفی تهران به اروپا می‌تواند در میان کشورهای گروه هشت شکاف ایجاد کند، چرا که مسکو و پکن همچنان با تحریم ایران مخالفت می‌کنند.

نشست وزرای خارجه گروه ۸ پنجشنبه گذشته در مسکو عکس: AP

■ **بیانیه وزرای خارجه گروه هشت**

در بیانیه مشترک منتشر شده از سوی وزرای خارجه گروه هشت، آمده است: «ما از فقدان پاسخ رسمی ایران به پیشنهاد مثبت اروپا ناامید شده‌ایم.» در ادامه این بیانیه آمده است: «ما انتظار داریم پاسخی شفاف و قاطع به مجموعه پیشنهادی اروپا تا پیش از روز ۵ ژوئیه [۱۴ تیرماه روز دیدار احتمالی لاریجانی و سولانا] دریافت کنیم تا این مباحثات را به نتیجه‌ای مثبت برسانیم. تونی اسنو سخنگوی جدید کاخ سفید هم در همین راستا اعلام کرد که وزرای خارجه مشخص کرده‌اند انتظار دارند لاریجانی در روز چهاردهم تیرماه به سولانا پاسخ دهد. سخنگوی وزارت خارجه چین هم از ایران خواست تا هرچه سریع‌تر به پیشنهادهای اروپا پاسخ دهد. بیانیه گروه هشت با مذاکرات کاندولیزا رایس با همتایانش از روسیه، کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن و بریتانیا همراه بود که به مسکو سفر کرده بودند. این درحالی است که آغاز مذاکرات در مورد مشوق‌های اروپا به تعلیق غنی‌سازی اورانیوم در ایران مشروط شده است. اما مقامات جمهوری اسلامی بارها اعلام کرده‌اند که با برقراری پیش‌شرط برای آغاز مذاکرات مخالفند. در همین راستا کاندولیزا رایس وزیر امور خارجه ایالات متحده هم اعلام کرده بود اگر ایران فعالیت‌های هسته‌ای خود را متوقف کند، واشینگتن آماده است برای مذاکره با تهران به شرکای اروپایی‌اش بپیوندد.

خبرها

هشدار ایران به آمریکا

ایرنا: منوچهر متکی وزیر امور خارجه هشدار داد که اگر آمریکا در مسیر اجرای احکام صادر شده در برخی محاکم قضایی خود، متعرض اموال و دارایی‌های ایران شود، با اقدام مشابه تهران مواجه خواهد شد. این هشدار وزیر خارجه ایران پس از آن داده شد که یک قاضی آمریکایی حکم داد که بخشی از آثار باستانی و فرهنگی ایران که در موزه‌های آمریکا نگهداری می‌شود، به مزایده گذاشته شده و پول آن در اختیار اسرائیلی‌ها قرار گیرد. بخش عمده‌ای از این آثار متعلق به تخت جمشید است که ارزش آنها به دلیل قدمت و نوع، قابل تخمین نیست. متکی روز پنجشنبه در نیویورک گفت: یکی از ترفندهای تبلیغاتی آمریکایی‌ها این است که با استناد به برخی قوانین داخلی خود، اقدام به طرح دعاوی در محاکم این کشور علیه ایران کرده‌اند که این موضوع با حقوق بین‌الملل مغایرت دارد. وی افزود: مجلس شورای اسلامی نیز متقابلاً در سال ۱۳۷۸ قانونی را به تصویب رساند که براساس آن محاکم داخلی ایران نیز این حق را دارند که علیه دولت‌های خارجی که علیه ایرانیان دست به اقداماتی زده‌اند، اقامه دعوا کنند. وزیر خارجه اظهار داشت: براساس این قانون دعاوی مختلفی مرتبط با کودتای ۲۸ مرداد، جنایات تروریستی در داخل کشور، کشتار مردم و مقامات و به راه‌انداختن جنگ تحمیلی، علیه آمریکا اقامه شده است. متکی گفت: تاکنون سه میلیارد دلار احکام جزایی صادر و دولت آمریکا در چارچوب این احکام محکوم شده است. وی افزود: «اگر آمریکا در جهت اجرای احکام صادره محاکم قضایی خود متعرض اموال و دارایی‌های ایران شود، بدیهی است که با اقدام مشابه تهران مواجه خواهد شد.»

سفیر انگلیس در تهران: به ایران فشار نمی‌آوریم

فارس: سفیر انگلیس در تهران با بیان اینکه برای پاسخ ایران به بسته پیشنهادی، فشار نمی‌آوریم و خیلی صبور و شکیبا هستیم، ابراز امیدواری کرد که پاسخ ایران به این بسته به اندازه کافی مثبت باشد. سفیر انگلیس در ادامه و درخصوص بسته پیشنهادی گروه ۱+۵ و در پاسخ به این پرسش که چرا اصرار می‌کنید، ایران سریع به این بسته پاسخ دهد، نیز اظهار داشت: اتفاقاً فشار نمی‌آوریم، خیلی هم صبور و شکیبا بوده و هستیم. وی افزود: لازم است از فضای بسیار مثبتی که نسبت به مسئله هسته‌ای ایران ایجاد شده استفاده کنیم، تا بتوانیم محتوای مسئله را مورد بررسی قرار دهیم. چون این فضا همیشگی نیست و می‌تواند در حال تغییر باشد. آدامز مشکل موضوع هسته‌ای ایران را عدم وجود اعتماد بین طرفین عنوان کرد و گفت: به خاطر آن چه که در ۱۰ سال گذشته اتفاق افتاده متاسفانه جامعه بین‌المللی اعتماد خود را به ایران از دست داده است. کاملاً خوشحالم که بپذیرم و می‌پذیرم که اعتماد یک امر دوجانبه و دوطرفه است و می‌دانیم که ایران هم در جهاتی اعتماد خود را به جامعه جهانی از دست داده است. سفیر انگلیس در تهران درخصوص اظهارات اخیر وزیر امور خارجه آلمان مبنی براین که نمی‌توانیم منتظر بمانیم که ایران تا اواخر مرداد ماه پاسخ بسته پیشنهادی را بدهد و در پاسخ به این پرسش که آیا این اظهارات به معنای آماده‌سازی شرایط برای تحریم ایران یا اقدام نظامی علیه کشور ما نیست، اظهار داشت: من اطلاعی ندارم از اینکه بقیه سال چه اتفاقی می‌افتد، همه آن چیزی که اتفاق می‌افتد به تحولاتی که الان در جریان است بستگی دارد. ولی امیدوارم پاسخ ایران به اندازه کافی مثبت باشد، تا اجباراً بخش منفی راه طی نشود.

گالئانو قاضی سابق پرونده آمیا به دادگاه می‌رود

فارس: خوان خوسه گالئانو قاضی سابق پرونده انفجار ساختمان یهودیان آرژانتین (آمیا) بار دیگر به دادگاه می‌رود. به گزارش روزنامه کلارین، گالئانو دیروز باید در برابر دادگاه درباره پرداخت رشوه چهارصد هزار دلاری به کارلوس تجدین برای متهم‌کردن نیروهای پلیس بوئنوس‌آیرس به دخالت در انفجار مقر یهودیان توضیح می‌داد. این انفجار در ۱۸ ژوئن ۱۹۹۴ روی داد و منجر به مرگ بیش از ۸۰ نفر شد. گالئانو قاضی خلع شده که پیشتر از قانونی بودن پرداخت چهارصد هزار دلار به تجدین دفاع کرده است همچنین باید درخصوص محروم‌کردن پنج تن از مظنونین سابق پرونده آمیا از آزادی و نگه داشتن غیرقانونی آنها در حبس به دادگاه آرژانتین توضیح دهد. به گفته نزدیکان گالئانو او درباره تمام موارد مرتبط با روند تحقیقات پرونده آمیا توضیحاتی به قاضی فدرال آریل لیخو که گالئانو را متهم به ارتکاب تخلف در رسیدگی به پرونده آمیا کرده ارائه می‌دهد. هفته گذشته هوگو آنسورگوی رئیس سابق دستگاه اطلاعاتی آرژانتین اذعان کرد که در سال ۱۹۹۶ از صندوق ذخایر مالی این نهاد برای تامین پول درخواست شده توسط گالئانو برای پرداخت به تجدین استفاده کرده است. رئیس سابق دستگاه اطلاعاتی آرژانتین گفت، چاره‌ای جز اجرای خواسته گالئانو نداشته است چرا که کارلوس منم رئیس جمهور وقت آرژانتین به همه سازمان‌های دولتی دستور داده بود با قاضی گالئانو همکاری کاملی داشته باشند.

پیمان‌های منطقه‌ای دریچه‌ای به سوی استراتژی اتحاد

کارت‌های برنده ایران

معصومه طاهری

شرکت ایران در آخرین اجلاس پیمان شانگهای (۱۴ ژوئن ۲۰۰۶) که در شهر شانگهای چین برگزار شد نویدبخش انتخاب استراتژی اتحاد و ائتلاف در سطح منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای از سوی ایران است. اگرچه حضور ایران به عنوان عضو ناظر در اجلاس فوق محسوب می‌شود لکن در همین سطح هم فعالیت مثبت و سازنده‌ای است که می‌تواند در مناسبات فیمابین ایران و کشورهای عضو، تاثیر و بازتاب‌های قابل توجهی داشته باشد. استراتژی‌ها و جهت‌گیری‌های سیاست خارجی دولت‌ها دولت‌ها با توجه به نیازهای داخلی، موقعیت جغرافیایی و ژئوپولتیکی و نیز تحت‌تاثیر ساختار و عملکرد نظام بین‌الملل، جهت‌گیری‌ها و استراتژی‌های خاصی را به منظور تامین اهداف و منافع ملی خویش برمی‌گزینند. از آنجا که سیاست بین‌الملل در محیطی پویا مطرح می‌شود و عوامل دگرگونی گاه از هر سو آشکار می‌شوند نباید انتظار داشت که ساختار سیاست خارجی و جهت‌گیری دولت‌ها همواره بدون تغییر باقی بماند. آنچه مسلم است گاه این دگرگونی‌ها سریع و گاه آهسته و تدریجی هستند، مهمترین این جهت‌گیری‌ها و استراتژی‌های دولت‌ها عبارت از «بی‌طرفی»، «انزواطلبی»، «اتحاد و ائتلاف» و «عدم تعهد» هستند.

■■■

■ **دیپلماسی ایران و انتخاب استراتژی**

مطالعه دیپلماسی و رفتار خارجی ایران در دویست سال اخیر بیش از هر چیز ما را با بی‌طرفی، رویگردانی از خارج و میل به انزوا و بالاخره ترس از بیگانه روبه‌رو می‌سازد و همواره این سئوال مطرح می‌شود که «آیا بی‌طرفی به بخشی از فرهنگ دیپلماسی ایران افزوده شده است؟» آنچه مسلم است از قرن نوزدهم میلادی تعامل اوضاع داخلی کشور با سیاست جاری در جامعه بین‌الملل اجتناب‌ناپذیر می‌نمود و تقریباً از این تاریخ، ایران ناخواسته وارد گردونه سیاست بین‌الملل می‌شود اگرچه در بسیاری از مواقع سیاست منفعلانه‌ای در پیش می‌گیرد لکن نمی‌تواند به‌طور مطلق استراتژی بی‌طرفی و انزواگرایی اختیار کند. تحلیلگران ریشه اشتیاق ایران را به بی‌طرفی و یا انزواگرایی در پیامدهای روانی ناشی از وقایع و دخالت قدرت‌های بزرگ در امور داخلی ایران می‌دانند. در دوران قاجار جنگ‌های ایران و روس و یا تقسیم سیاسی و جغرافیایی خاک ایران در سال ۱۹۰۷ م به سه منطقه شمال (تحت تسلط روسیه)، بی‌طرف (بخش مرکزی) و جنوب (تحت سلطه انگلستان) و یا قرارداد تحمیلی ۱۹۱۹ (در دسامبر ۱۹۱۸ در لندن صحبت از این بود که از ترکیب عراق، فلسطین، قفقاز و ایران امپراتوری هند ثانوی تاسیس کنند) و در راستای این قرارداد ایران مستقیماً تحت‌الحمایه انگلستان قرار می‌گرفت که با مخالفت شدید ایران روبه‌رو شد و در باکو نیز نیروهای انگلیسی اخراج شدند. با این وجود ارزیابی عملکرد ایران به‌ویژه در قرن نوزدهم نشان می‌دهد که دستگاه دیپلماسی ایران به‌جای رویارویی با نفوذ بیگانگان وقت، به‌خصوص روسیه و انگلستان از قدرت‌های ضعیف‌تر اروپایی طلب کمک و یاری می‌کند. حتی امیرکبیر که سلطه هیچ کشوری را بر ایران به مصلحت نمی‌دانست توجه خود را به کشورهایی همچون ایتالیا، اتریش و بلژیک معطوف کرده و سعی در به‌کارگیری نیروی سوم در سیاست خارجی ایران داشت؛ سیاستی که قادر به جلوگیری از نفوذ قدرت‌های بزرگ نبود و ضمن مداخله افزون‌تر آنها، کشورهای بیشتری را به صحنه سیاست ایران می‌کشاند. قراردادهای منعقده با آلمان، فرانسه و آمریکا (که قدرت‌های مطرح روز نبودند) از آن‌جمله است. در جنگ جهانی اول ایران اعلام بی‌طرفی کرد اینگونه برخورد ناشی از آگاهی نسبت به مسائل بین‌المللی نبود بلکه ریشه در آشفتگی و بحران‌زدگی دولتمردان داخلی داشت، اگرچه انقلاب مشروطه نویدبخش به‌وجود آمدن یک دولت قانونگذار و ملی در جامعه آن زمان بود اما در واقع چنین دولتی تا پای گرفتن و انسجام راهی طولانی در پیش‌رو داشت. به همین دلیل در ۲ نوامبر ۱۹۱۴ ایران به‌طور رسمی اعلام بی‌طرفی کرد و جالب اینکه این بی‌طرفی قبل از اینکه از سوی قدرت‌های خارجی نقض شود توسط خود ایرانی‌ها در داخل شکسته شد؛ منظور گروه‌هایی از اعضای حزب دموکرات و نمایندگان مجلس هستند که در حمایت از دول عثمانی و آلمان ابتدا به قم عزیمت و سپس به کرمانشاه مهاجرت کردند و به توصیه وزیرمختار آلمان در آن شهر که در تصرف نیروهای عثمانی بود حکومتی موقت به ریاست نظام‌السلطنه مافی تشکیل دادند و به زد و خورد با نیروهای روسی پرداختند و از طرف دیگر دولت ایران هم به‌تدریج اعلام بی‌طرفی خود را فراموش کرد و عملاً در کنار نیروهای متفقین قرار گرفت تا بتواند عثمانی‌ها را از مناطق شمالی و غربی ایران بیرون براند. در کنفرانس صلح ورسای نیز که پس از جنگ اول جهانی تشکیل شد به ایران اجازه شرکت ندادند زیرا انگلستان و تا حدودی فرانسه مخالف بودند که واقعاً به این استراتژی باید گفت استراتژی از اینجا مانده و از آنجا رانده. اعلام بی‌طرفی ایران نه‌تنها موجب بی‌طرف ماندن ایران نشد بلکه حقوق ضایع شده و خسارات ناشی از ورود بیگانگان را نیز نتوانستیم حداقل پی‌گیری کنیم. اتفاقاً این وضعیت در جنگ جهانی دوم هم در واقعه شهریور ۱۳۲۰ (سپتامبر ۱۹۴۱) یک‌بار دیگر تکرار شد، زیرا این‌بار هم با آغاز جنگ دوم جهانی در شهریور ۱۳۱۸ دولت ایران به‌جای تشخیص به‌موقع وضعیت، اعلام بی‌طرفی کرد. این بی‌طرفی نیز همانند بی‌طرفی در جنگ اول جهانی خیلی زود شکسته شد و ایران در شهریور ۱۳۲۰ مورد هجوم بیگانگان قرار گرفت. تحلیلگران سیاسی و تاریخی عواملی همچون اشتباهات داخلی، ویژگی‌های شخصیتی رضاشاه، نقش قدرت‌های بیگانه و وابستگی شاه ایران به خارج را از جمله عوامل این نقض آشکار می‌دانند. در تیرماه ۱۳۲۰ هجری شمسی نیروهای آلمان با آغاز عملیات موسوم به «باربا روسا» به خاک شوروی سوسیالیستی حمله کردند و موجب شدند اتحادی میان روسیه و انگلستان به‌وجود آید و لزوماً ایران بی‌طرف باید اشغال می‌شد تا کمک‌های پشت جبهه به روسیه انتقال یابد. برخی اشغال ایران توسط متفقین را به ضعف نظامی ایران نسبت می‌دهند و معتقدند شایعه حضور آلمان‌ها در ایران دستاویزی بیش نبود. با حمله نیروهای انگلیس و شوروی سابق به ایران در بامداد سوم شهریور ۱۳۲۰ رضاشاه طی تلگرامی از روزولت رئیس جمهور آمریکا درخواست کمک و میانجیگری کرد اما روزولت اقدام متفقین را از ضرورت‌های جنگ اعلام کرد. پس از اشغال عملی ایران، وضع به قدری اسف‌بار شد که ایران مجبور شد با امضای پیمان سه‌جانبه میان ایران، شوروی سوسیالیستی و انگلستان در ژانویه ۱۹۴۲ از بی‌طرفی خارج و پنج ماه پس از اشغال به متفقین بپیوندد و به صورت رسمی همکاری کنند. حتی ایران به مفاد این پیمان‌نامه هم توجه نکرد و موضعی کاملاً منفعلانه اتخاذ کرد. توهم‌گرایی ایران نسبت به قابلیت‌های نظامی و دفاعی و پیش‌بینی اشتباه پیروزی متحدین در جنگ دوم موجب شد نابسامانی‌های عمیق اقتصادی و اجتماعی و سیاسی جامعه را تا سراشیبی سقوط بکشاند و با تبعید رضاشاه به آفریقای جنوبی سطح جدیدی در دیپلماسی ایران آغاز شود. این مرحله در دوران پهلوی دوم و به‌دنبال تقاضاهای مکرر و اشتیاق وافر دولتمردان به حضور مستمر و جدی آمریکا پدیدار شد. نخستین گروه نظامی آمریکا در ۲۷ دسامبر سال ۱۹۴۲ م وارد ایران شد و اداره امور حمل و نقل و آماده‌سازی راه‌آهن ایران را برعهده گرفت و توانست جهت تسریع در ارسال کمک به شوروی ظرفیت راه‌آهن ایران را چندین برابر افزایش دهد و در حوزه امور مالی «آرتور میلسیو» به‌عنوان مشاور مالی دولت استخدام شد. (پس از اخذ اجازه ایران از انگلستان مبنی بر به‌کارگیری مستشاران نظامی و مالی آمریکایی) اشتیاق نفوذ و دخالت آمریکایی‌ها در ایران تا جایی پیش رفت که جهت اعمال فشار به شوروی در فراخوان نیروهایش، ایران حاضر شد در سال ۱۹۴۳ (آبان ۱۳۲۲) امتیاز استخراج و بهره‌برداری از منابع نفتی خود را به کمپانی‌های آمریکایی واگذار کند و همزمان با این تصمیم در خلال جنگ دوم جهانی قراردادی نظامی میان آمریکا و ایران منعقد شد که براساس آن مقرر شد هیات‌های نظامی آمریکایی به عنوان مشاوران و مستخدمان دولت به بازسازی ارتش و ژاندارمری بپردازند. تدوین استراتژی در دیپلماسی ایران در این دوره دقیقاً از دیپلماسی دوره قاجار تبعیت می‌کند، با ظاهری مدرن‌تر و الفاظی متفاوت با گذشته. پهلوی دوم جهت اجتناب از آنچه پهلوی اول را به گرداب کشاند و به دلیل هراس از تکرار سرنوشت پدر، ایران را محیط امنی جهت فعالیت و بهره‌برداری‌های قدرتی فراهم کرد که با تکیه بر جایگاه‌های به‌دست آمده، سیطره خود را هر روز افزایش می‌داد و به‌تدریج دیگر قدرت‌ها را از صحنه دور می‌ساخت. پناه بردن به دامان آمریکایی‌ها نشأت گرفته از استراتژی‌ای بود که قصد داشت از بی‌طرفی و انزواگرایی خارج شود لکن غافل از اینکه هرگز نخواهد توانست در اتحاد و ائتلافی بدون رضایت آمریکا حضور و یا شرکت داشته باشد. همزمان با پایان جنگ جهانی دوم دوره موسوم به جنگ سرد در نظام بین‌الملل آغاز شد (۱۹۴۷)، حضور نظامی آمریکا در ایران به تدریج تبدیل به فعالیت‌های فرهنگی، بازرگانی و مطبوعاتی شد. کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و برکناری دکتر مصدق دخالت بسیار آشکاری بود که در امور داخلی ایران صورت گرفت و اگرچه آمریکا در سال ۱۳۳۰ در پاسخ اعتراض انگلستان به تصویب ملی شدن صنعت نفت ظاهراً از حقوق و حاکمیت ایران دفاع کرد لکن در پنهان قصد داشت اعتماد پاره‌ای از رجال سیاسی ایران را جلب کند. در واقع دانه‌پاشی زیرکانه‌ای بود که به ۲۸ مرداد ۳۲ انجامید و باز هم ایران و رجال فعال آن زمان در شناسایی و تشخیص به موقع این ترفند موفق نبودند در نتیجه ۴۰ درصد تولید نفت ایران نصیب آمریکایی‌ها شد. بازگشت پهلوی دوم به ایران و سقوط دولت دکتر مصدق موجب شد ایران به طور جدی‌تر از گذشته به همکاری با آمریکا بپردازد. عضویت ایران در پیمان سنتو (۱۹۵۵) که گرداننده اصلی آن آمریکا بود عملاً پیوستن ایران به اردوگاه غرب را رقم زد و همکاری‌ها گسترده‌تر شد. بدین ترتیب استراتژی سنتی انزواگرایی و بی‌طرفی که قریب ۱۵۰ سال بر سیاست خارجی ایران حکمفرما بود رسماً به کناری نهاده شد و در سال‌های میانی دهه ۱۹۷۰ و ائتلاف رشد چشمگیری یافت (دکترین نیکسون مبنی بر سپردن مسئولیت بیشتر به قدرت‌های منطقه‌ای، صدور جواز خرید تسلیحات پیشرفته از آمریکا و غرب توسط ایران و افزایش بی‌سابقه بهای نفت) ایران را در اوج این همکاری‌های بی‌شائبه قرار داد. لکن به تدریج تردیدهای آمریکا نسبت به جاه‌طلبی‌های ایران و قدرت‌طلبی پهلوی دوم افزایش یافت. حضور نظامی نیروهای ایرانی در منطقه ظفار (به درخواست سلطان‌نشین عمان) ابتدا خوشایند به نظر می‌رسید، زیرا چریک‌های ظفار داعیه برقراری حکومت کمونیستی را در این منطقه در سر داشتند و ایران به عنوان ژاندارم منطقه خلیج فارس ناگزیر باید وارد میدان می‌شد. (۱۹۶۵ آغاز رسمی شورش در ظفار) با این وجود ایران در سال ۱۹۷۵ حتی با اعلام رسمی سلطان قابوس پادشاه عمان مبنی بر خاتمه شورش، در بازگرداندن نیروهای خود از منطقه، تعلل می‌ورزید به طوری که در این سال نیروهای ایران به سطح ۵ هزار نفر رسیده بود و فانتوم‌های اف-۵ ایران حراست از مرزهای عمان با یمن جنوبی را از پایگاه ثمریت به عهده داشتند که به تدریج انتقاد سران کشورهای عربی را مبنی بر توسعه‌طلبی ایران به دنبال داشت. پهلوی دوم در اواخر حکومت خود به‌جای تدوین استراتژی مبتنی بر منافع ملی و موقعیت خاص نظام بین‌المللی به رجزخوانی‌های بی‌اساس روی آورده بود که نشان می‌داد با تکیه بر درآمدهای نفتی و ارتش تجهیزیافته توسط آمریکا و غرب، متحد قابل اعتمادی برای آمریکا نیز نخواهد بود و این دقیقاً تکرار ماجرای رضاشاه با انگلستان بود. سرکوب و فشار مردم مسلمان ایران و افزایش جو اختناق و خفقان پلیسی او در دهه ۱۳۵۰ و بعد از آن به اوج خود رسید. شاه با اتخاذ استراتژی‌های غیرمدبرانه و ناهماهنگ با فضای ایران اسلامی از طرفی در منفور ساختن خود در میان اذهان عمومی مردم پیش می‌رفت و از طرف دیگر با نمایش قدرت‌طلبی و جاه‌طلبی‌های خود در منطقه، شیوخ عرب را به هراس وامی‌داشت. در واقع قصد اصلی شاه گنجاندن دکترینی با عنوان «سیاست مستقل ملی در قالب و درون سیاست اتحاد و ائتلاف با آمریکا بود» که طریقی موفق به شمار نمی‌رفت. سال ۱۳۵۷ برای آحاد مردم ایران استراتژی ائتلاف با آمریکا در واقع شرط‌بندی روی کارت بازنده دیپلماسی بود، به این دلیل که مردم ایران شاه را مهره‌ای بدون اراده در مقابل اقدامات غرب و آمریکا می‌دانستند و دیگر حضور او را به‌رغم وعده‌ها و قول‌هایی که در مصاحبه‌های آخرین خود ابراز می‌کرد قابل اعتماد نمی‌دانستند و این واهمه وجود داشت که با اندکی انعطاف‌پذیری مجدداً حکومتی به مراتب سرکوبگرانه‌تر و پلیسی‌تر از گذشته برقرار شود. دو تجربه پس از کودتای ۱۳۳۲ و قیام ۱۳۴۲ شواهدی گویا از این عزم و اراده ملی به شمار می‌رود. پس از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ اگرچه بیداری مردم امتیاز قابل اتکایی محسوب می‌شد لکن همچنان در تدوین استراتژی و انتخاب خط دیپلماسی تا حدودی ناموفق بودیم سال‌های آغازین دهه ۱۳۶۰ سال‌های پرتنش و پرمخاطره به شمار می‌آید و موجب شد از بسیاری تحولات جهان دور بمانیم و یا در گزینه‌های خود مرتکب اشتباهاتی شویم، لکن به تدریج با دستیابی به آرامش سیاسی و اجتماعی و دور شدن از دوره هشت‌ساله جنگ تحمیلی، توانستیم به روزنه‌هایی هر چند کوچک راه پیدا کنیم. می‌توانیم از روزنه‌ها و نقاط روشن، بازنگری در روابط با برخی کشورها، ایجاد مناسبات جدید و کوشش در ورود به پیمان‌های منطقه‌ای نام ببریم. اشتباه فاحش سیاست خارجی ایران در دهه ۱۳۶۰ جست‌وجوی کدهای ژئوپولتیکی در کشورهایی مانند بورکینا فاسو، آفریقای جنوبی و... به‌شمار می‌رود در حالی که سرزمین ایران دارای موقعیتی است که باید ابتدا کدهای ژئوپولتیکی خود را در سطح ملی، سپس منطقه‌ای بیابد و تقویت کند. اصرار دولتمردان ایران در مقاطعی خاص در دستیابی به کدهای ژئوپولتیکی جهانی از جمله اشتباهاتی بود که ایران را از بسیاری مناسبات و راه‌های نزدیک‌تر در سطح منطقه دور کرد. به عنوان مثال ناکامی ایران در تعیین رژیم حقوقی دریای خزر و هماهنگ با منافع و حقوق مسلم، نتیجه جدا ماندن از تحولات کشورهای آسیای مرکزی و همجوار ساحلی دریای خزر است. پیمان شانگهای از جمله پیمان‌هایی است که می‌تواند در این رابطه ایران را یاری کند. زمانی ارتباط جهانی و بسیار گسترده می‌تواند منافع ملی را به دنبال داشته باشد که بتوان از سطح منطقه و فرامنطقه با موفقیت عبور کرد. زمانی که ایران به عنوان مثال نتواند با جمهوری مسلمان آذربایجان رابطه‌ای صحیح و منطقی برقرار کند هرگز نمی‌تواند با قلب آفریقا و یا منتهی‌الیه قاره آمریکا مراوده و مناسبات مطلوبی داشته باشد. در حقیقت استراتژی اتحاد و ائتلاف چنانچه با درایت و تدبیر تدوین نشود باید انتظار داشته باشیم که تجربیات تلخ گذشته که گوشه‌هایی از آن را گذرا بررسی کردیم به شکلی دیگر لکن با همان محتوا تکرار شوند. آنچه در پیمان‌های منطقه‌ای امروز مطرح و مورد نظر است تکیه بر توانایی‌های ژئوپولتیکی و ژئواکونومیکی کشورهایی است که در سایه همجواری می‌توانند به موفقیت‌های اقتصادی و سیاسی باارزشی دست یابند. در پیمان‌هایی مانند اکو (ECO) که دربرگیرنده درصد بالایی از مسلمانان جهان است و وسعتی حدود ۷/۷ میلیون کیلومتر مربع را دربرمی‌گیرد و وجود منابع عظیم نفت و گاز به عنوان اصلی‌ترین منابع انرژی را شامل می‌شود و یا پیمان شانگهای (SCO) که دربرگیرنده دو قدرت منطقه‌ای (چین و روسیه) است و با اهدافی مانند تعمیق روند همگرایی و گسترش همکاری‌های منطقه‌ای تاسیس یافته‌اند (۱۹۹۵ م) ایران می‌تواند ضمن بهره‌گیری از کارت‌های برنده دیپلماسی در جهت بسط و توسعه استراتژی اتحاد و ائتلاف گام‌های مثبتی به نفع ملت خود بردارد. مهم این است که همواره در سیاست خارجی و در سطح بین‌المللی به دنبال همین کارت‌های برنده باشیم و با مشاهده دگرگونی و تغییر و تحولات احتمالی که دور از ذهن و محال نیستند کارت‌های بازنده را رها کنیم و خود را گرفتار بازی‌های رایج در دیپلماسی دنیا نسازیم.

آگهی جذب کارگزار بازاریابی - نصب و پشتیبانی

شرکت پرداخت نو ین آرین، وابسته به بانک اقتصاد نو ین، از شرکت های فعال در زمینه بازاریابی - نصب و پشتیبانی دستگاه‌های پایانه فروش (POS)، قابل نصب در تمامی فروشگاه‌های سطح شهر، در شهرستان‌های: تهران، کرج، مشهد، یزد، ساری، رشت، اصفهان، شیراز، قم، کرمان دعوت به همکاری می‌نماید.

برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن های: ۸۸۸۸۸۰۳۶-۸۸۸۸۸۰۳۷ تماس حاصل نموده و سوابق کاری ش